

Ресурси екологічного туризму світу

- Світові регіони і центри екологічного туризму, їх характеристика та особливості розміщення.
- Антарктида
- Австралія та Океанія
- Африка
- Південна Америка
- Північна Америка
- Європа
- Азія

Основні поняття: *об'єкти екологічного туризму, регіони екологічного туризму, центри екологічного туризму*

Слайд 2

Туристичні ресурси – це сукупність природних і соціально-культурних об'єктів, явищ і подій природного та суспільного походження, що сприяють задоволенню фізіологічних та соціальних потреб людини у відновленні її працездатності і які при сучасній та перспективній структурі рекреаційних потреб і техніко-економічних можливостях використовуються для прямого й опосередкованого споживання та виробництва туристичного продукту.

Отже **ресурсами (об'єктами) екотуризму** є природні, так і культурні визначні пам'ятки, природні й природно-антропогенні ландшафти, де традиційна культура становить єдине ціле з навколишнім середовищем.

Туристський регіон – це певна територія, на якій здійснюється надання туристичних послуг; це певний географічний простір – країна, область, район, місто село; або сукупність географічних територій (кілька країн, областей). Найбільшою територіальною одиницею є регіон, тобто певна географічна територія: Західна Європа, Східна Європа, Північна Америка, Латинська Америка, Південно-Західна Азія (Близький Схід), Південна Азія, Південно-Східна Азія, Центральна і Східна Азія, Африка, Австралія та Океанія.

Туристський центр – це територія, що має туристичні ресурси і відповідну інфраструктуру для обслуговування значних туристських контингентів.

Екологічний туризм поширений усюди. Розпочнемо знайомство з ресурсами екологічного туризму з крайнього півдня земної кулі.

Слайд 3-4

Антарктида. Туристичний сезон листопад – березень (розпал влітку грудень – лютий). Температура влітку сягає 10° С, самий теплий місяць – січень.

Слайд 5

Австралія та Океанія

Австралія є одним зі світових лідерів у розвитку екологічного туризму, тут створено урядове еколого-туристичне підприємство, яке має статус міністерства, щорічно проводять десятки конгресів, симпозіумів та конференцій, присвячених екологічному туризму. Країна одна з перших ратифікувала конвенцію про Пам'ятники всесвітньої спадщини: зараз у країні зареєстровано 11 таких пам'яток. На континенті існує близько 3 тис. національних парків і резерватів.

Слайд 6,7

Національний парк Какаду розташований на півночі Австралії. У парку представлена екосистема великої тропічної ріки та зразки найдавнішого на землі наскельного живопису.

Слайд 8

Національний парк Пурнулулу заснований в 1987 році, а у 2003 році включений до списку об'єктів Світової спадщини ЮНЕСКО. Тут річки проробили у вапні каньйони, вимили скам'янілості й створили

печери, у яких мешкали аборигени. Також подібний ландшафт представлений у національних парках: Гейки-Горж, Танел-Крик, Уіндяна-Горж.

Слайд 9

Кімберлі округ на півночі штату Західна Австралія, який славиться своїми великими малонаселеними районами. Рельєф округу формують гірські хребти, вражаючі ущелини, напівпосушливі савани і віддалене узбережжя. Регіон перетинає дорога Гібб-Рівер-роуд, велика частина якої не асфальтована. Вона проходить через національний парк «Ущелина Вінджана» з його високими вапняковими скелями і озерами, де живуть прісноводні крокодили.

Північно-східне узбережжя Австралії вкрите древнім дощовим лісом, який називається «Вологий тропічний ліс Квінсленда», який внесено до списку об'єктів Світової спадщини ЮНЕСКО

Слайд 10

Великий Бар'єрний риф - це лабіринт з тисяч дрібних рифів, сотень островів і коралових атолів.

Риф входить до складу морського парку, який було засновано у 1975 році.

Слайд 11

Екотуризм у багатьох країнах **Африки** розглядають як засіб фінансування природоохоронних програм, можливість підвищити життєвий рівень місцевого населення, підтримати його бажання зберегти дику природу.

Найбільш привабливими для екологічних туристів на Африканському континенті є Мороко, Зімбабве, Ботсвана. Активно екологічний туризм розвивається на території Кенії та Танзанії. Тут досі зберігається вулканічна активність, б'ють гейзери, здіймаються вулкани – Кенія й Кіліманджаро. Тут же розташовані озера Накуру, Богорія та Маньяра, які не мають стоку, їхнє дно вкрите содовими відкладеннями. На території цих країн розташовані славнозвісні національні парки Тубкаль (Морокко), Цаво, Накуру (Кенія), Серенгеті та Маньярра (Танзанія), Мана-Пулс, Замбезі, Вікторія (Зімбабве).

Слайд 12, 13, 14, 15, 16

Сафарі Танзанія. Сафарі Кенія, Водоспад Вікторія. Замбія, Набія

Слайд 17

Основні центри морського туризму розташовані на узбережжі Червоного моря в Єгипті, Йорданії й Ізраїлі.

Південна Америка

Перші національні парки Південної Америки було організовано в Мексиці, Аргентині, Бразилії, Венесуелі.

Найбільший заповідник Венесуели – Національний парк Канайма другий за величиною природний резерват Венесуели, розташований на південному сході країни, біля кордону з Бразилією і Гайаною. Тропічний заповідник охоплює площу в 30 тисяч км² і служить для збереження природної різноманітності плосковершинних гір - **тепуй**. Національний парк Канайма був створений в 1962 році. З 1994 року він включений до списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

Слайд 19

Національний парк Ігуасу, розташований північній частині в Аргентині провінції Місьйонес, в аргентинському Межиріччі. Парк був створений у 1934 році містить один з природних пам'яток Південної Америки – **водоспад Ігуасу**, оточений субтропічними джунглями. На іншому березі річки Ігуасу лежить бразильський парк з такою ж назвою (Національний парк Ігуасу). Обидва парку проголошені об'єктами Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО (в 1984 і 1986 роках, відповідно).

Слайд 20

Значна частина території Бразилії, Еквадору, Перу зайнята найбільшим на землі масивом вологого тропічного лісу (басейн річки Амазонки).

Цей район займає 8 млн. км² в екваторіальній частині Південної Америки, близько 80% дощового лісу цієї території ще не торкала людина.

Регіон вирізняється найбільшим біорізноманіттям на землі.

У лісах мешкають понад 1 тис. видів птахів, у водах - близько 3 тис. видів риб, на кожному акрі зростає щонайменше 500 видів різних дерев, а на кожному виді дерев - близько 400 видів тварин.

Національний парк Ману розташований у басейні річки з однойменною назвою, охороняє величезну територію джунглів.

Цей найбільший масив охоронних дощових лісів проголошено біосферним заповідником ЮНЕСКО і Пам'ятником всесвітньої спадщини.

Північна Америка

Найбільш привабливими для екологічних туристів є Канада й США.

Чотири національні парки США розташовані на території Скелястих гір, серед них Єллоустонський - перший національний парк у світі.

Національний Грейт Смоукі Маунтинс був офіційно відкритий президентом США Рузвельтом у 1940 р. Парк розташований на території східних штатів Теннессі та Північна Кароліна і займає площу більше 2 тисяч км². Тут зібрано понад 4 тисячі видів рослин – характерних представників флори східної частини Північної Америки. Багато з них є ендеміками і зустрічаються тільки на території парку.

Слайд 22

На території Каліфорнії знаходиться другий за часом створення парк, заснований в 1890 році.

Крім безлічі природних об'єктів особливе місце в парку Секвойя займають зростаючі в гігантських лісі знамениті високі дерева. Примітно, що в цьому лісі ростуть п'ять з десяти найвищих дерев світу (секвоя Генерал Шерман висота понад 80 м, окружність підстави - понад 30 м).

Національний парк Каньйон Кінгс межує з національним парком Секвойя створено у 1940 році, розташований у південній частині Каліфорнія.

Національний парк Еверглейдс займає південну частину субтропічної болотистої місцевості Еверглейдс.

Ця місцевість вкрита луками і тропічними болотами. Її називають «трав'янистою рікою».

Тут зустрічаються несхожі один на одного природні біотопи

- мангрові прибережні ліси
- прісноводні болота
- низинні прерії
- субтропічний хеммок
- кипарисові купола і соснове рідколісся.

Клімат в парку більш-менш рівномірний, хоча сезони діляться на вологий і сухий. На території парку зареєстровано понад 2000 різних видів рослин, як тропічних, так і зростаючих в помірному кліматі.

Слайд 24

Екологічний туризм на Алясці – надзвичайно перспективний і прибутковий вид діяльності, тут функціонують 15 великих національних парків, фауністичні заказники.

У Канаді система охоронних природних територій одна з найдосконаліших у світі.

У країні налічується 34 національні парки, національні ліси, 46 національних фауністичних резерватів і 101 національний притулок для птахів. У 1885 р. першим національним парком Канади був проголошено Банф - район джерел Сульфур-Маунтін.

До видатних національних парків цієї країни належать національний парк Клуейн, на території якого розташоване найбільше після Гренландії льодовикове поле; національний парк Врангеля, який є найбільшою природоохоронною територією у світі.

Слайд 25

До кінця XIX ст. на цій території створили чотири національні парки: Банф, Джаспер, Йохо, Кутеней, які разом охороняють 20 700 км² території Канадських Скелястих гір.

Європа

Північна частина Західної Європи. Перші національні парки на території Європи було створено у Швеції це Сарек і Стура-Шефаллет. Швеція є перспективною для розвитку екологічного туризму, оскільки майже половину її території займають ліси та озера.

Національний парк Сарек – створено у 1909 році, це великий резерват, у 1996 році був визнаний Всесвітнім об'єктом охорони ЮНЕСКО. Сарек з трьома іншими північними парками Швеції входить до складу природоохоронної зони Лапонія, на якій мешкають племена саамів - корінного північного населення, яке здавна займалися оленярством. Рельєф парку гірський, а на його території налічується 8 піків, близько 100 льодовиків різних розмірів. Тут найбільш примітний високогірний краєвид з льодовиками і вузькими долинами.

У цьому парку немає прокладених маршрутів і на його території споруджено всього два мости. Користуватися механізованими транспортними засобами в парку не дозволено, зате для любителів піших прогулянок і скелелазів заборонених місць немає, а кемпінг дозволений скрізь.

Слайд 29

Значний інтерес для розвитку екологічного туризму становить Ісландія. Це центр вулканічної й геотермальної активності, країна має безліч лавових потоків, кратерів і геотермальних джерел. Близько 9% території Ісландії зайнято національними парками.

Національний парк Ватнайекюдль створений у 2008 році, охоплює 14% території Ісландії, що робить його одним з найбільших парків Європи. Унікальність цього парку величезна різноманітність ландшафтів. Швидкі річки, високі гори-льодовики, вулканічна і геотермальна активність створюють цікаві пейзажи.

Слайд 30

Тут розташований найбільший льодовик Європи. Фактично це крижана шапка, під якою ховаються вулкани, під час виверження яких відбуваються льодовикові паводки.

Слайд 31

Крижані печери утворюються тільки взимку, коли льодовикові річки відступають і вода замерзає. Їх розташування, форми і розміри постійно змінюються, що робить їх абсолютно унікальним і неповторним видовищем.

Слайд 32

Східна частина Центральної Європи. Один з найстаріших (заснований у 1821 р.) національних парків Центральної Європи розташований на територіях Польщі Біловежжі і Білорусі Біловезька пуца. Характерна особливість парку - реліктовий ліс, розташований на майже плоскій місцевості, а його головна визначна пам'ятка - зубри.

Слайд 33

На кордоні Словаччини й Польщі розташовані Національні парки Високі Татри й Низькі Татри, охороняють одну з найбільших печерних систем Європи.

Слайд 34

Південно-східна частина Європи.

Скадарське озеро (Чорногорія) - найбільше озеро на півдні Європі, де мешкає 280 видів птахів, з 1983 року національний парк. Цей парк вирізняється з-поміж чотирьох інших – він єдиний в Чорногорії, де головною є водна екосистема і екосистема вологих земель, а не гори або каньйони.

Слайд 35

Національний парк Проклетіє

Азія

Найбільш привабливими для екологічних туристів є Непал, Індія, Китай. Елітна зона для розвитку екологічного туризму - Гімалаї.

Непал є центром гірського туризму в Гімалаях. На території країни розташований національний парк Читван.

У цій країні знаходиться одне з найкрасивіших місць на землі - національний парк Сагарматха, це гірський парк з найвищою горою на землі – Еверестом.

На території Індії знаходяться найцікавіші національні парки й заповідники функціонують 55 національних парків і 247 природних резерватів: Національний парк Дачигам (Кашмір), Заповідник птахів Говінд Сагар (Хімачал-Прадеш), Національний парк Корбетт (Уттар- Прадеш), Національний парк Дадва (Уттар-Прадеш), Національний парк Квіткова долина (Уттар-Прадеш), Національний парк Сариска (Раджастхан), Національний парк Бандавгарі (Мадх'я-Прадеш), Національний парк Бхаратпур (пташиний заповідник Кеоладео Гана **Слайд 37**) (Раджастхан), Заповідник Джалдапара (Західна Бенгалія), Заповідник тигрів Паламау (Біхар) і багато інших.

Близько 1% території Китаю віддано під національні парки й резервати. У Західному Китаї розташовані Сичуанські Альпи. У крутих і лісистих гірських системах цієї території мешкає безліч ендеміків.

Слайд 38

Національний парк Чжанцзяцзе (гори Аватара)

Слайд 39

Морський парк Тунку Абдул Рахман розташований біля узбережжя острова Борнео в Малайзії включає п'ять островів: Пулау Гайя, Пулау Сапі, Пулау Манукало, Пулау Мамутік і Пулау Сулуг

Слайд 40

Національний парк Комодо розташований у центрі Індонезійського архіпелагу, між островами Сумбава та Флорес, створений у 1980 році з метою збереження комодського дракона (*Varanus komodoensis*).

Питання для самоконтролю

1. Назвіть основні об'єкти екологічного туризму.
2. Охарактеризуйте основні об'єкти екологічного туризму.
3. Назвіть особливості поширення екологічного туризму.
4. Назвіть найбільші регіони й центри екотуризму.